

KİTAP İNCELEMESİ: 360° POLİS LİDERLİĞİ VE LİDERLİK EĞİTİMİ

Delice, Murat; Hekim, Hakan; Harmancı, Fatih ve Altıntaş, Hamza (2012), 360° Polis Liderliği ve Liderlik Eğitimi, Ankara: Adalet Yayınevi, ISBN: 9786055263546

Serdar Kenan GÜL*

Liderlik, insanlığın varoluşundan günümüze kadar geçen sürede önemini hiç kaybetmemiş ve kendisine sürekli vurgu yapılmış bir kavramdır. Halk hikâyeleri, destanlar, dini metinler, sayısız kitap ve akademik araştırmalar liderliğin ve liderin önemini işlemişlerdir. Liderler önemlidir, çünkü en küçük bir gruptan en büyük ülkelere kadar her topluluk hedeflerine ulaşmak için başarılı bir lidere ihtiyaç duymuştur ve duymaktadır. Kamu kurumları için de aynısı geçerlidir. Günümüzde kamu kurumları için iyi bir lidere duyulan ihtiyaç her zamankinden daha fazladır. Bireysel ve toplumsal değerlerin değişmesi, bireylerin ihtiyaç ve beklentilerinin farklılaşması ve çoğalması, teknoloji ve iletişim alanında akıl almaz gelişmelerin olması, ulaşım imkânlarının artması gibi etkenler kamu kurumlarında iyi liderlere duyulan ihtiyacı daha da artırmıştır. Toplumun huzur ve güvenini sağlamak gibi ağır bir sorumluluğu olan Türk Polis Teşkilatı da 250 bin kişilik çalışan grubunu yüksek verim ve performans sağlayacak şekilde yönetmek ve toplum için daha kaliteli hizmet üretebilmek için iyi liderlere ihtiyaç duymaktadır.

Kamu kurumları liderliğin öneminin farkındadır ancak bu farkındalık yeterli değildir. Her bir kurum kendi yapısal ve kültürel özelliklerine uygun liderlik özelliklerini belirlemeli ve bunlara uygun olarak liderlerini eğitmelidir. Bilimsel araştırmalar çok detaylı olarak liderlerin özelliklerini açıklamışlardır, ancak hangi özelliklerin hangi kurumlarda etkili olacağına ilişkin ilave araştırmalar gereklidir. Polis Teşkilatının kendi yapısal ve kültürel özelliklerine uygun liderlik özelliklerini araştıran bilimsel çalışmalar sınırlıdır.

* Doç. Dr., Polis Akademisi Güvenlik Yönetimi Araştırma Merkezi Müdürü, skgul@pa.edu.tr

Delice, Hekim, Harmancı ve Altıntaş tarafından yazılan *360° Polis Liderliği ve Liderlik Eğitimi* isimli yeni çıkan kitap alandaki bu boşluğu doldurmayı ve belirtilen ihtiyacı karşılamayı amaçlamıştır. Kitabın alanlarında uzman yazarları, bilimsel yöntemler kullanarak Polis Teşkilatının ihtiyaç duyduğu liderlik özelliklerini ve bu liderlik özelliklerinin kazandırılabileceği eğitim standartlarını belirlemek için polis memurundan 1. sınıf emniyet müdürüne kadar her rütbeden Polis Teşkilatı çalışanı ile yüz yüze mülakatlar yapmışlardır. Ayrıca, halen üst ve orta kademe polis liderlerini seçmek ve eğitmek için kullanılan sınav ve eğitim yöntemini değerlendirmek ve bunların etkilerini ölçmek için bu sınav ve eğitimlere katılan polis liderinin görüşleri anket yöntemiyle toplanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler bilimsel yöntemlerle analiz edilerek anlaşılır ve kolay okunur bir dille okuyuculara sunulmuştur.

Kitabın yazarları bu kitabı önemli ve değerli kılan özellikleri şu şekilde sıralamaktadırlar:

Polis liderliği ve liderlik eğitimi konularında yeterli bilimsel araştırmalar bulunmamaktadır. Bu çalışma, her rütbeden personelle yüz yüze görüşme tekniğiyle ve anket tekniğiyle verilerin toplandığı ve bu verilerin istatistikî analizlerine dayanılarak sonuçların çıkarıldığı ampirik bilimsel bir çalışma olarak literatürdeki bu boşluğu doldurmak adına önemli bir katkı olmuştur.

Bu kitap, polis liderliğini 360° incelemiştir. Bir diğer ifadeyle, tek yanlı bir bakış açısı ile değil polis liderliği çok yönlü bir bakış açısı ile ele alınmıştır. Tespit edilen polis liderliği özellikleri 360°'lik bir bakış açısıyla her rütbeden Polis Teşkilatı çalışanının görüşünü yansıttığından bulguların güvenilir ve geçerli olduğu varsayılmaktadır.

Bu eser, polis liderlerinde bulunması gereken özellikleri önem sırasına göre belirlemiştir. Dolayısı ile bir polis lideri öncelikli olarak hangi liderlik özelliğini kazanması ve kullanması gerektiğine kolaylıkla karar verebilir.

Bu çalışma, polis liderlerinde bulunması gereken liderlik özelliklerini detaylı olarak ve yol gösterici şekilde ortaya koymuştur. Her bir polis lideri özelliğinin sebepleri ve sonuçları ortaya konmuş, gerekçeleri anlatılmış, orta ve üst kademe liderler açısından bu özelliğin farklılığı ifade edilmiş ve bu konu ile ilgili farklı rütbelerdeki personelin beklentileri ortaya konmuştur.

Bu çalışma, polis liderinin eğitimlerini analiz edip değerlendirmiştir. Polis Teşkilatı, orta ve üst kademe yöneticilerini yetiştirmek ve onları bir üst kademedeki görevlerine hazırlamak amacı ile sürekli eğitmektedir. Ancak, bu eğitimlerin bilimsel değerlendirmeleri çoğu zaman yapılmamaktadır. Bu çalışmada bu programlar, program kalitesinin belirlenmesi, programların hedeflere ve amaçlara hitap edip etmediğinin saptanması, gelişim alanlarının tanımlanması amacıyla değerlendirilmiştir. Çalışmanın bulguları, bu eğitimlerin etkililiğinin artırılması için kullanılacak bir araç olma özelliğini taşımaktadır. Sonuç olarak, bu çalışma ideal bir polis lideri eğitiminin şartlarını da belirlemeye çalışmıştır. Bu araştırmanın bulguları kullanılarak orta ve üst düzey polis yöneticileri için daha uygun ve etkin eğitim programları hazırlamak mümkün olabilecektir.

360° Polis Liderliği ve Liderlik Eğitimi kitabı toplam beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm olan *Giriş* bölümünde liderliğin ve liderlik eğitiminin önemine vurgu yapılmış ve Polis Teşkilatı için iyi bir liderin ve iyi liderleri yetiştirecek liderlik eğitimlerinin önemi ifade edilmiştir. Ayrıca bu bölümde, yapılan bu çalışmanın amacı ve önemi açıklanmıştır.

İkinci bölüm olan *Literatür* bölümünde liderlik ve liderlik eğitimi ile ilgili literatür taraması sunulmuştur. Bölüm içerisinde liderlik kavramı açıklanmış ve farklı liderlik tanımları verilmiştir. Liderlik kavramını açıklayan ve ideal liderlik özelliklerini bir sistematik içerisinde sunan liderlik yaklaşımları tarihi bir sıra ile açıklanmıştır. Bu yaklaşımlardan da yararlanılarak literatürdeki farklı çalışmaların ışığında bir liderde aranan ideal özellikler sıralanmaya çalışılmış ve liderlik eğitimi ve prensipleri izah edilmiştir. Ayrıca bu çalışma Türk Polis Teşkilatı için yapıldığından polis liderliği, polis liderleri ve polis liderlerinin eğitimi detaylı olarak anlatılmıştır.

Üçüncü bölüm olan *Yöntem* bölümünde bu bilimsel araştırmanın yürütülmesinde kullanılan yöntemler açıklanmıştır. Bu kapsamda araştırmanın dizaynı, araştırmamada kullanılan veri toplama yöntemi, örneklem seçimi ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Dördüncü bölüm olan *Bulgular* bölümünde mülakatlardan elde edilen nitel bulgular ve anketlerden elde edilen nicel bulgular ayrı bölümlerde detaylı olarak ve her bir bulgu ayrı başlıklar altında sunulmuştur. Bulgular gerçek hayattan örneklerle renklendirilmiş ve okunması kolaylaştırılmıştır. Nicel bulgular grafik ve tablolarla açıklanarak görselliği artırılmıştır.

Son bölüm olan *Değerlendirme ve Sonuç* bölümünde ise elde edilen bulgulara göre ideal polis lideri özellikleri önem sırasına uygun olarak 10 madde altında toplanmıştır. Bu 10 özellik açıklandıktan sonra ilgili literatür kullanılarak Polis Teşkilatı açısından tartışılmıştır. Aynı şekilde, polis liderlerinin eğitim standartları da bu bölümde açıklanmış ve daha önceki araştırmalar kullanılarak tartışılmıştır. Ardından, bu tartışmalar ışığında polis liderleri özellikleri ve liderlik eğitimleri genel olarak değerlendirilmiş ve polis liderleri için önerilerde bulunulmuştur. Bölümün sonunda ise araştırmanın kısıtlarından söz edilmiş ve gelecekte yapılacak benzer araştırmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Sonuç olarak, *360° Polis Liderliği ve Liderlik Eğitimi* isimli bu eser önemli bir ihtiyacı karşılamış ve daha başarılı polis liderleri yetiştirmek için yol gösterici bir çalışma olmuştur. Kitapta belirtilen görüşlerin bilimsel bir araştırmaya dayandırılmış olması ise kitaba duyulan güveni artırır niteliktedir. Kitabın dilinin ağır olmaması ve polislik mesleğinden gerçek olayları içeriyor olması kitabın okuyuşunu ilginç ve zevkli hale getirmektedir. Bu kitabın her seviyeden polis lideri için bir başucu kitabı olacağını ve akademisyenler, uygulayıcılar ve uzmanlar içinde önemli bir kaynak kitap olacağını düşünüyorum.